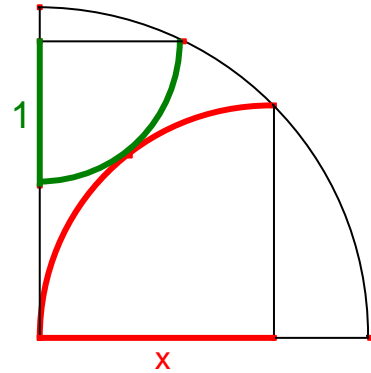

Problemes de Geometria per a l'ESO 334

3331.- La figura està formada per tres quadrants, dos d'ells són tangents de radis 1, x , respectivament.

Calculeu la mesura del radi x .

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OA} = \overline{OB} = \overline{OC} = \overline{OD}$

Siga el quadrant de centre K i radi $\overline{KO} = \overline{KC} = x$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle

isòsceles $\triangle OKC$:

$$\overline{OC} = x\sqrt{2}$$

Siga el quadrant de centre L i radi $\overline{LD} = \overline{LE} = 1$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles rectangles

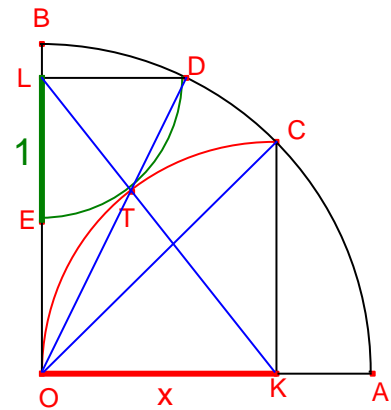
$\triangle OKL, \triangle OLD$:

$$\overline{OL}^2 = (1+x)^2 - x^2 = 2x^2 - 1$$

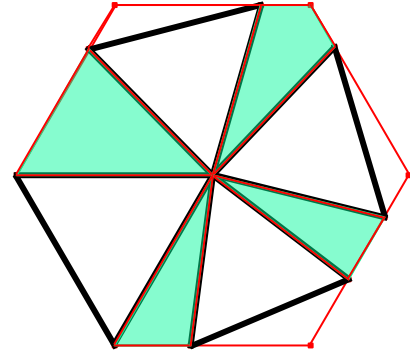
Simplificant:

$$x^2 - x - 1 = 0$$

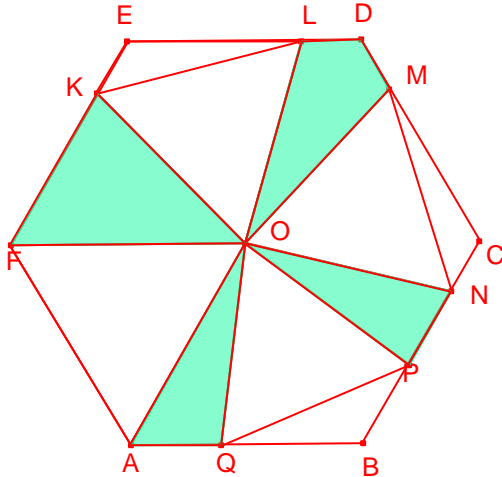
$$x = \Phi = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

3332.- Dins d'un hexàgon regular s'han dibuixat quatre triangles equilàters. Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea de l'hexàgon regular.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$ de costat $\overline{AB} = c$

La intersecció dels quatre triangles equilàters és el centre O de l'hexàgon regular.

Siga el quadrilàter $OLEK$, $\overline{OL} = \overline{OK} = \overline{KL} = a$, $\overline{KE} = b$, $\overline{EL} = d$

El quadrilàter $OLEK$ és inscripible ja que té els angles oposats suplementaris.

Aplicant el teorema de Tolomeu:

$$ab + ad = ca$$

Simplificant:

$$b + d = c$$

Aleshores, $\overline{DL} = \overline{EK} = b$

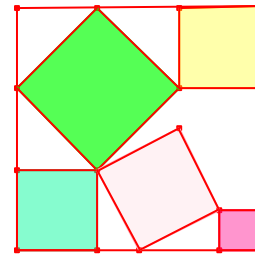
$$S_{OLEK} = S_{ODE} = \frac{1}{6} S_{ABCDEF}$$

Anàlogament:

$$S_{OMCN} = \frac{1}{6} S_{ABCDEF}, S_{OPBQ} = \frac{1}{6} S_{ABCDEF}$$

$$S_{ombrejada} = S_{ABCDEF} - 4 \cdot \frac{1}{6} S_{ABCDEF} = \frac{1}{3} S_{ABCDEF}$$

3333.- Calculeu la proporció entre la suma les àrees dels cinc quadrats ombrejats i l'àrea del quadrat exterior.

Solució:

Siga el quadrat exterior $ABCD$.

Siga el quadrat $A E F G$ de costat $\overline{AE} = a$

Siga el quadrat $B H I J$ de costat $\overline{BH} = b$

Siga el quadrat $C K L M$ de costat $\overline{CK} = c$

Siga el quadrat $F M I N$ de costat $\overline{FM} = d$

Siga el quadrat $F L P Q$ de costat $\overline{FL} = e$

Els triangles rectangles $\triangle FEM, \triangle MJI$ són iguals.

Aleshores, $\overline{EM} = b, \overline{MJ} = a$

$$\overline{AB} = 2a + 2b$$

Els triangles rectangles $\triangle LKP, \triangle PDQ$ són iguals.

Aleshores, $\overline{PD} = c$

Els triangles rectangles $\triangle PDQ, \triangle QGF$ són iguals.

Aleshores, $\overline{PD} = a$

Aleshores, Els triangles rectangles $\triangle PDQ, \triangle QGF, \triangle LKP$ són iguals.

$$a = c$$

$$\overline{AD} = 3a$$

$$3a = 2a + 2b$$

$$a = 2b$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle FEM$:

$$d^2 = a^2 + b^2$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle LKP$:

$$e^2 = a^2 + c^2$$

L'àrea ombrejada és:

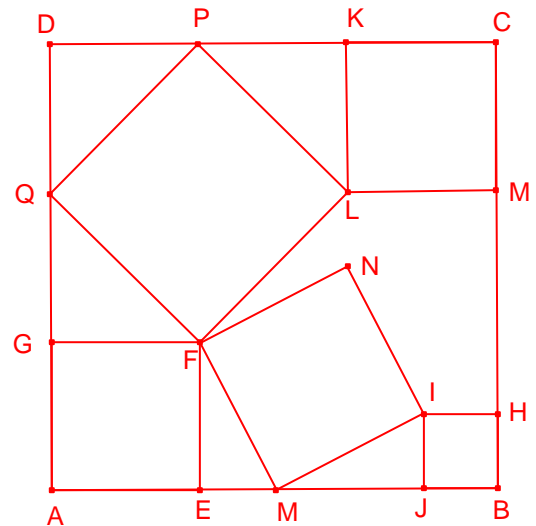
$$S_{ombrejada} = a^2 + b^2 + c^2 + d^2 + e^2 = 4b^2 + b^2 + 4b^2 + (4b^2 + b^2) + (4b^2 + 4b^2) = 22b^2$$

L'àrea del quadrat $ABCD$ és:

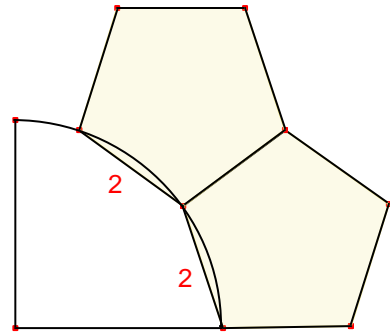
$$S_{ABCD} = 9a^2 = 36b^2$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{ABCD}} = \frac{22b^2}{36b^2} = \frac{11}{18}$$

3334.- Dos pentàgons regulars iguals de costat 2 tenen en comú un costat. Calculeu l'àrea del quadrant.

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OA} = \overline{OB} = R$

Siguen $\overline{AL} = \overline{KL} = 2$ costats dels pentàgons regulars.

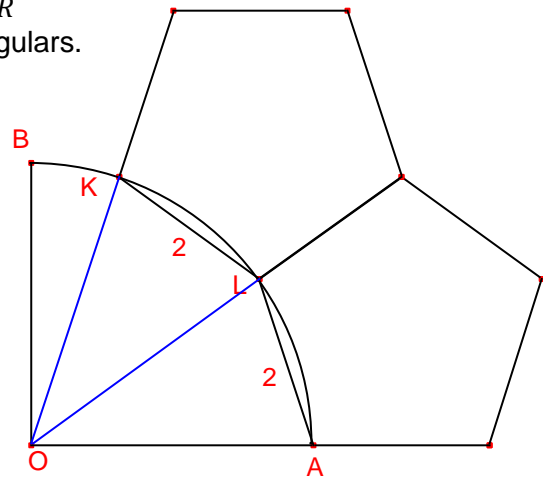
$$\angle ALK = 360^\circ - 2 \cdot 108^\circ = 144^\circ$$

$$\angle OKL = \angle OLK = \frac{1}{2} 144^\circ = 72^\circ$$

$$R = \overline{OL} = \Phi \cdot \overline{LK} = \Phi$$

L'àrea del quadrant és:

$$S = \frac{1}{4} \pi \cdot 4\Phi^2 = \pi\Phi^2 = \pi \frac{3 + \sqrt{5}}{2} \approx 8.2248$$

3335.- La figura està formada per tres quadrants i dos quadrats d'àrees 2 i 3, Calculeu la proporció d'àrees:

$$\frac{A}{B}$$

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OL} = \overline{OK} = R$
 Siga el quadrant de centre P i radi $\overline{PM} = \overline{PT} = r$ i àrea A .
 Siga el quadrant de centre Q i radi $\overline{QN} = \overline{QT} = s$ i àrea B .

$$A = \frac{\pi}{2}r^2, B = \frac{\pi}{4}s^2, \frac{A}{B} = \left(\frac{r}{s}\right)^2$$

$$\overline{OP} = \sqrt{2}, \overline{OQ} = \sqrt{3}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle

rectangle $\triangle OPQ$

$$r + s = \sqrt{5}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles

rectangles $\triangle OPM, \triangle OQN$

$$R^2 = r^2 + 2 = s^2 + 3$$

$$r^2 - s^2 = 1$$

$$(r + s)(r - s) = 1$$

$$r - s = \frac{\sqrt{5}}{5}$$

Considerem el sistema:

$$\begin{cases} r + s = \sqrt{5} \\ r - s = \frac{\sqrt{5}}{5} \end{cases}$$

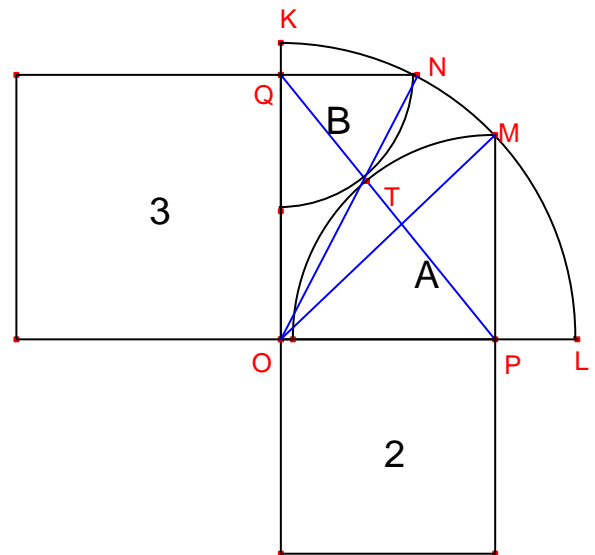
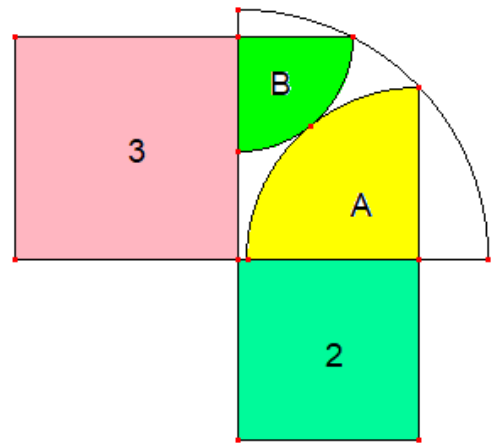
$$\begin{cases} r = \frac{3\sqrt{5}}{5} \\ s = \frac{2\sqrt{5}}{5} \end{cases}$$

$$\frac{r}{s} = \frac{3}{2}$$

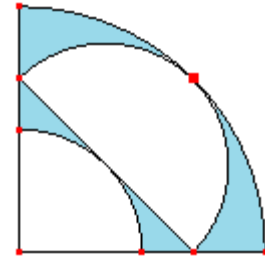
$$\frac{A}{B} = \left(\frac{r}{s}\right)^2 = \frac{9}{4}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{A}{B} = \left(\frac{r}{s}\right)^2 = \frac{9}{4}$$

3336.- La figura està formada per dos quadrants i un semicercle.
 El semicercle és tangent al quadrant gran en el punt mig de l'arc.
 El quadrant menut és tangent al diàmetre del semicercle
 Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del quadrant gran.

Solució:

Siga O el centre del quadrant gran de radi $\overline{OA} = \overline{OT} = R$

$\angle TOA = 45^\circ$

Siga el quadrant de menut de centre O i radi $\overline{OK} = r$

Siga P el centre del semicercle de diàmetre \overline{CD}

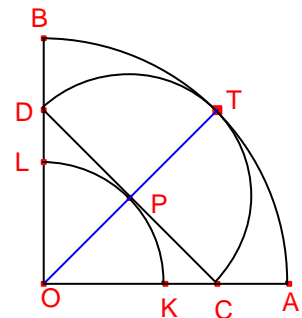
P és el punt de tangència del quadrant menut i el diàmetre \overline{CD}

$\overline{OP} = \overline{PC} = \overline{PT} = r$

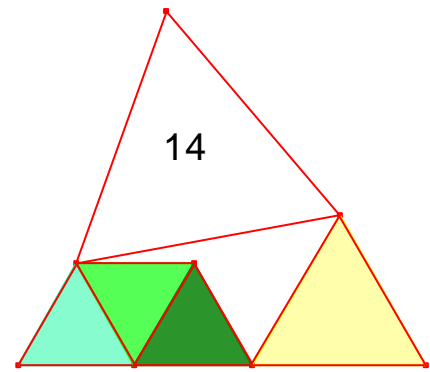
$R = 2r$

La proporció d'àrees és:

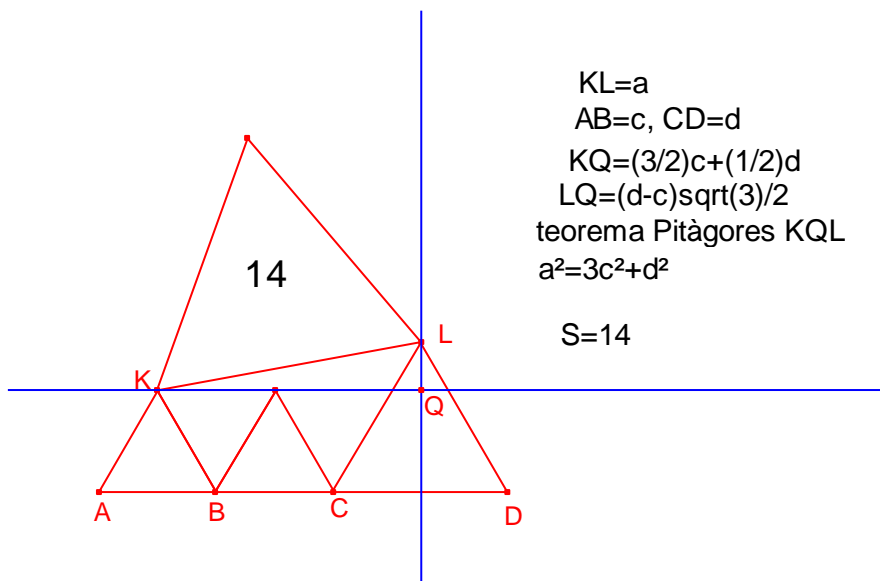
$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{\text{total}}} = \frac{\frac{1}{4}\pi R^2 - \left(\frac{1}{4}\pi r^2 + \frac{1}{2}\pi r^2\right)}{\frac{1}{4}\pi R^2} = \frac{r^2 - \frac{3}{4}r^2}{r^2} = \frac{1}{4}$$

3337.- El més gran dels triangles equilàters té àrea 14.
 Calculeu l'àrea total dels altres quatre triangles equilàters.

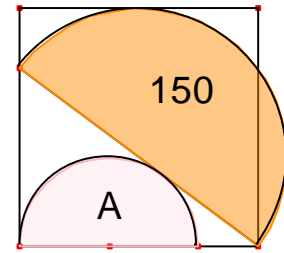

Solució:

$$\begin{aligned}
 KL &= a \\
 AB &= c, \quad CD = d \\
 KQ &= \frac{3}{2}c + \frac{1}{2}d \\
 LQ &= \frac{(d-c)\sqrt{3}}{2} \\
 \text{teorema Pitàgores KQL} \\
 a^2 &= 3c^2 + d^2 \\
 S &= 14
 \end{aligned}$$

3338.- La figura està formada per dos semicercles i un quadrat.
 Si el semicercle gran té àrea 150, calculeu l'àrea del semicercle menut.

Solució:

Siga el quadrat $KLMN$ de costat $\overline{KL} = c$

Siga el semicercle gran de centre P i radi $\overline{PD} = \overline{PE} = \overline{PL} = R$

$$\frac{\pi}{2} R^2 = 150$$

Siga el semicercle menut de centre O i radi $\overline{OT} = \overline{OK} = r$

Siga F el punt mig del segment \overline{LE}

$$\overline{LF} = \overline{LE} = c - R$$

Els triangles rectangles $\triangle LTO, \triangle OTL$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{r}{c - R} = \frac{c - r}{R} = 1$$

Els triangles rectangles $\triangle LFP, \triangle JGP$ són iguals, aleshores:

$$\overline{PF} = \frac{1}{2} c$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle LFP$:

$$\sqrt{R^2 - (c - R)^2} = \frac{1}{2} c$$

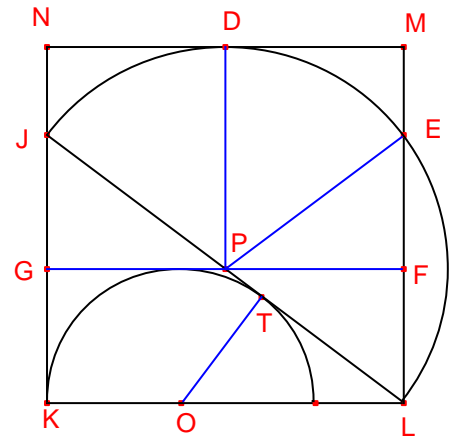
Simplificant:

$$8R = 5c$$

$$r = c - R = \frac{3}{5} R$$

L'àrea del semicercle menut és:

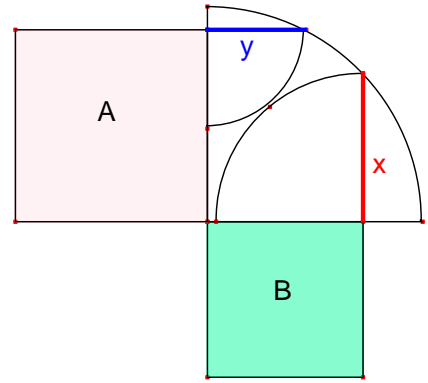
$$S = \frac{\pi}{2} r^2 = \frac{\pi}{2} R^2 \cdot \frac{9}{25} = 150 \cdot \frac{9}{25} = 54$$

3339.- La figura està formada per tres quadrants i dos quadrats d'àrees 2 i 3,

Proveu que:

$$\frac{A}{B} = \frac{x}{y}$$

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OL} = \overline{OK} = R$

Siga el quadrant de centre P i radi $\overline{PM} = \overline{PT} = x$.

Siga el quadrant de centre Q i radi $\overline{QN} = \overline{QT} = y$.

$$\overline{OP} = \sqrt{B}, \overline{OQ} = \sqrt{A}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle

rectangle $\triangle OPQ$

$$(x + y)^2 = A + B$$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles

rectangles $\triangle OPM, \triangle OQN$

$$R^2 = x^2 + B = y^2 + A$$

$$x^2 - y^2 = A - B$$

$$(x + y)(x - y) = A - B$$

$$x - y = \frac{A - B}{\sqrt{A + B}}$$

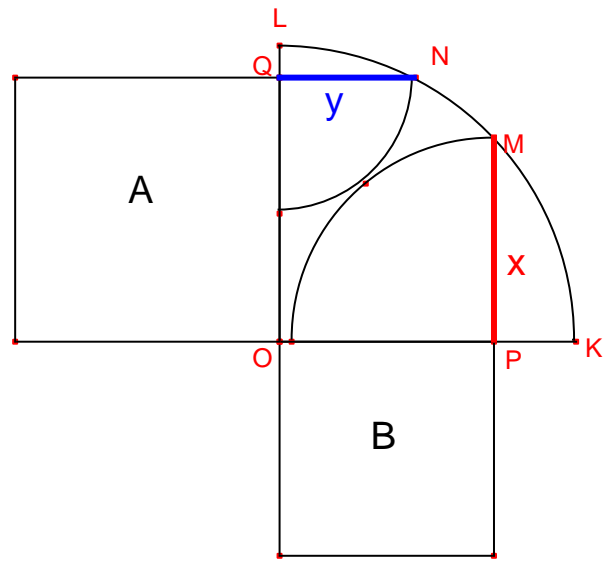
Considerem el sistema:

$$\begin{cases} x + y = \sqrt{A + B} \\ x - y = \frac{A - B}{\sqrt{A + B}} \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = \frac{A}{\sqrt{A + B}} \\ y = \frac{B}{\sqrt{A + B}} \end{cases}$$

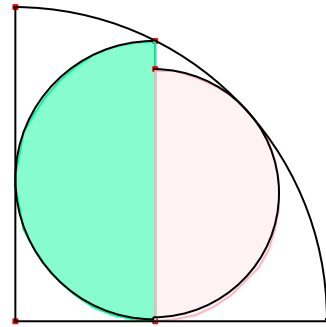
Dividint ambdues expressions:

$$\frac{x}{y} = \frac{A}{B}$$

3340.- La figura esta formada per dos semicercles tangents a un quadrant.

Calculeu la proporció entre la suma de les àrees dels dos semicercles i l'àrea del quadrant.

Solució:

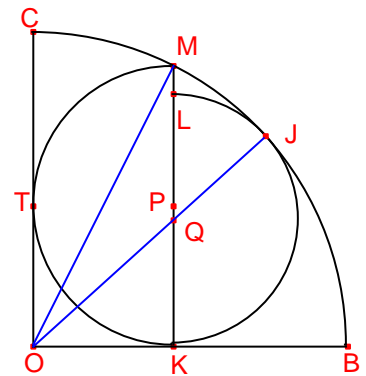
Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OB} = R$

Siga el semicercle de centre P i diàmetre $\overline{KM} = 2r$

Siga el semicercle de centre Q i radi $\overline{QK} = \overline{QJ} = s$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle OKM$:
 $R^2 = 5r^2$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle OKQ$:
 $(R - s)^2 = r^2 + s^2$
 $s = \frac{R^2 - r^2}{2R}$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{\text{quadrant}}} = \frac{\frac{1}{2}(r^2 + s^2)}{\frac{1}{4}R^2} = \frac{2\left(r^2 + \left(\frac{R^2 - r^2}{2R}\right)^2\right)}{R^2} = \frac{2\left(r^2 + \frac{R^4 + r^4 - 2R^2r^2}{4R^2}\right)}{R^2} =$$

$$= \frac{2\left(r^2 + \frac{25r^4 + r^4 - 10r^4}{20r^2}\right)}{5r^2} = \frac{18}{25}$$